

Der er dernæst en anden Omstændighed, som efter min Formening gjør, at det nu er paa hoiere Tid at tage under Overveelse, om ikke Usserød Fabrik bør nedlægges, og Forsyningen af Klæde overgaae til Straffeanstalterne. Forsaavidt mig er bekendt, ere nemlig Maskinerne i Usserød meget forældede og ikke tidssvarende, og det skal derfor, saavidt jeg veed, nu være Hensigten at anskaffe nye Maskiner. Under andre Forhold vilde saadan Bestemmelse være rigtig; thi, naar Maskinerne ikke ere tidssvarende, kan Fabrikken heller ikke konkurrere med Nutidens Fabrikker; men jeg vil dog henstille, forsaavidt det er sandt, hvad den ærede Minister jo bedst maa vide, om det er rigtigt nu at anskaffe saadanne nye Maskiner, saalænge Spørgsmaalet om Fabrikens Vedbliven ikke er afgjort. Dertil kommer, at Maskinerne i Fabrikken paa Usserød, som maaskee der ere ubensigtsmæssige, fordi de behøve formegen legemlig Kraft — Noget, som man jo ellers, saavidt muligt, bør søge at spare —, kunne være ret tjenlige til at anvende i Straffeanstalterne, hvor man naturligtvis har Oversflodighed af denne. Der er endnu en Omstændighed, som synes mig at gjøre det nærværende Tidspunkt saameget mere paatrængende til denne Forandring, som Straffeanstalterne fortiden, som berørt, mangle Beskæftigelse. En stor Deel af Fangerne bestille saaledes næsten slet Intet, idet store og stærke Karle maae anvendes til at strikke Strømper og spinde Blaar; men, naar man nu veed, at dygtige Fruentimmer, som fra deres tidligste Alder ideltigen have beskæftiget sig med dette Slags Arbeide, kun med største Flid kunne fortjene 10 Sk. om Dagen, saa kan man gjøre sig et Begreb om, hvad Resultat der kommer frem, naar Fangerne i en mere fremrykket Alder skulle læres til at udføre disse Arbeider. Dette kan ikke vedblive at gaae, naar Straffeanstalterne tilbørligen skulle beskæftige deres Fanger, og man maa derfor slaae ind paa en ny Vej, hvis Straffeanstalterne ikke skulle benyttes til at forsyne Militairtaten med Udtøier. Men, naar Forandringen med Usserød derfor udsættes, saalænge, til Straffeanstalterne have indrettet sig paa en anden og ny Vej, og der maaskee er indført nye Maskiner paa Usserød

Fabrik, saa vil denne Forandring i Fremtiden være langt vanskeligere og bekosteligere at iværksætte end for Diebliffet.

A. Sage: Jeg vilde dog virkelig finde det utilraadeligt, om vore Forhandlinger skulde gaae ud i Verden uden at være ledsagede af statistiske Oplysninger om, hvormange Fanger der findes i Rigets Straffeanstalter, da man ellers kunde troe, at der befandt sig et ganske uhyre Antal Folk der, naar man her taler om, at den frie Concurrence lider ved det store Quantum Varer, som derfra kan leveres. Det er jo dog og bliver, vil jeg haabe, mere og mere et indskrænket Parti Varer, der leveres derfra, og som har sin Værdi accurat som enhver anden Ting paa Markedet (N. e.: Hør!); kan Krigsministeren bruge det, som leveres i Straffeanstalterne, vil han, som jeg formoder, kjøbe det, naar han kan faae det til samme Pris, hvorfor han ellers kunde forskrive det eller paa anden Maade anskaffe det. Jeg skal ikke inklade mig paa nogen Strid om Fabrikvæsenet i det Hele, men blot bemærke, at det stadig heri Thinget har været udtalt og navnlig fra Begyndelsen af endogsaa af den ærede Finantsminister, at det var høist ønskeligt, at Staten slet ikke befattede sig med Fabrikvæsenet, og det synes derfor at være et temmelig almindeligt Duffe, at den meget omtalte Usserød Fabrik blev nedlagt, og jeg tør tilløve, at den ærede Krigsminister ikke vil finde sig stufset i sine Forventninger, dersom han paa en anden Maade kunde anskaffe det Klæde, som han behøver (N. e.: Hør!). Naar den ærede Krigsminister har omtalt, at det kunde være vanskeligt at faae Leverancer udførte i tilbørligt Omfang og i rette Tid, saa troer jeg virkelig, at det er en Feiltagelse, og at den forløbne Tid noksom har godtgjort, at man paa en meget kort Tid har faaet endogsaa overordentlig store Partier leverede; og naar man kommer til en nærmere Undersøgelse, troer jeg, at det vil findes, at det udenlandske Klæde gaade har været det billigste og endda har afskaffet en overordentlig stor Indtægt for Soldkassen. Men dertil kommer endnu een Omstændighed, som har fordyret Klædet eller idetmindste forsinket Anskaffelsen deraf, og jeg skal i den Anledning henvisse de ærede Medlemmer